

Valtion erityisavustus perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatukseen,
lisähaku 2023

Asianumero: 16/947/2023

Hakuaika 9.3.2023 klo 9.00 — 19.4.2023 klo 16.15

Hakemus muokkauksineen tallentuu automaattisesti Opetushallituksen valtionavustusjärjestelmään, mutta tullakseen vireille on se tallennettava Lähetä käsiteltäväksi -painikkeella järjestelmään ennen hakuajan päättymistä. Määräajan ulkopuolella saapunut hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi vain erityisen painavista syistä.

Hakemus lähetetään käsiteltäväksi hakulomakkeen "Lähetä käsiteltäväksi"-painikkeella. Valtionavustusjärjestelmä vahvistaa hakemuksen onnistuneen lähetyksen vahvistussähköpostilla, joka toimitetaan hakemuksen yhteyshenkilölle, kaikille allekirjoitusosoikeuden omaaville henkilöille sekä hakijan viralliseen sähköpostiosoitteeseen. Vahvistusviesti sisältää linkin hakemuksen esikatseleiville, jonka avulla hakija voi tulostaa, tallentaa ja arkistoida hakemuksen.

Hakija voi muokata jo lähetettyä hakemusta alkuperäisen hakulomakelinkin kautta hakuajan päättymiseen asti. Tällöin hakemusta ei kuitenkaan enää lähetetä uudelleen käsiteltäväksi, vaan muokkauksen tallentuminen varmistetaan hakulomakkeen yläreunan lokitietokentästä.

Hakijan tulee perehtyä ennen hakemuksen laatimista Opetushallituksen ohjeisiin:

[Yleisiä ohjeita valtionavustuksen hakijalle ja käyttäjälle](#)

Tähdellä (*) merkityt kentät ovat pakollisia.

HAKIJAN TIEDOT

Hakija	Hakijan virallinen sähköpostiosoite
Helsingin kaupunki	helsinki.kirjaamo@hel.fi
Y-tunnus	
0201256-6	
Yhteyshenkilö	Yhteyshenkilön sähköposti
taina.torniainen@hel.fi	taina.torniainen@hel.fi
Yhteyshenkilön puhelinnumero	Postiosoite
0931029960	PL 51300
Postinumero	Postitoimipaikka
00099	Helsingin kaupunki
Omistajatyyppi	
Kunta/kuntayhtymä, kunnan omistamat yhtiöt, kirkko	
Maakunta	
Uusimaa	
¹ Allekirjoitusosoikeuden omaava henkilö	Sähköposti
Outi Salo	outi.salo@hel.fi
Tilinumero IBAN-muodossa	Pankin BIC/SWIFT-koodi
FI2922661800003009	NDEAFIHH

HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi
KETTU - Kestävä tulevaisuus perusopetuksessa

Asiointikieli
Suomi

Onko kyseessä yhteishanke?
Ei

Muut yhteistyökumppanit ja heidän roolinsa hankkeessa

Ympäristökoulu Polku on osa Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskusta. Se kuuluu Luonto- ja ympäristökoulujen valtakunnalliseen Lyke-verkostoon ja on tuottanut kestävyyskasvatusta tukevia koulu- ja päiväkotivierailuja yli 30 vuoden ajan. Ympäristökoulu Polku osallistuu hankkeessa kehitettävän mallin työstämiseen yhdessä koulujen kanssa sekä toiminnallisten työpajojen toteuttamiseen koulu-Kettu starttikiertueen yhteydessä.

Jatkaako hanke aikaisemman hankkeen toimintaa?

Ei

HANKESUUNNITELMA

Valintaperusteet ▲

- Hankkeen tavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi
- Ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen käytännön ratkaisut
- Hankkeen sisällöllinen uutuusarvo ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen vahvistamisessa
- Eri tahojen, mukaan lukien oppijat, osallistaminen hanketoimintaan
- Ratkaisujen ja uudenlaisten toimintatapojen ja -kulttuurin jatkuvuus hankeajan jälkeen
- Hankkeen kustannusarvion realismi
- Toimenpiteet ratkaisujen levittämiseksi
- Viestinnälliset toimet

Painopistealueet

Ilmasto- ja kestävyysosaamisen ja pedagogiikan kehittäminen, tukeminen ja jalkauttaminen, erityisesti Eurooppalaisen kestävyysosaamisen viitekehyksen konkretisointi oppiainekohtaisesti. , Työkaluja tai malleja kestävyyskasvatuksen ja kestävä kehityksen edistämisen vaikuttavuuden seurannalle oppilaitosten tai koulutuksen järjestäjien tasolla.

1

Tavoite

Tavoitteena on kehittää alkuopetukseen sovellettava kestävä tulevaisuuden pedagoginen malli sekä siihen liittyvät materiaalit, joiden avulla Helsingin kaupungin suomen- ja ruotsinkielisten koulujen oppilaiden ja opettajien ilmasto- ja kestävyysosaaminen sekä tulevaisuuslukutaito vahvistuu.

Toiminta

Kehitämme yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa uuden kestävä tulevaisuuden Kettumallin perusopetuksen 1.-2.-luokille. Malli yhdistää ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen sekä tulevaisuudenlukutaidon.

Mallissa on mukana seitsemän kettua, joille kirjoitetaan kaikille oma kestävä kehitykseen liittyvä tarina. tarinat kuljettavat kestävyysilmion äärelle, mutta eivät anna valmiita ratkaisuja. Näin lapset pääsevät itse tutkimaan ja selvittämään uudenlaisia kestävyysratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi, demokratian vahvistamiseksi ja kiertotalouden soveltamiseksi.

Referenssinä toimii Helsingin varhaiskasvatuksessa käyttöön otettu Kettu-kirja: <https://helsinkioppii.hel.fi/julkaisut/kettu-kirja/>

Konkreettiset tulokset ja vaikutukset, jotka toiminnalla pyritään saavuttamaan

Oppilaiden osaaminen ilmasto- ja kestävyyskasvatuksessa sekä tulevaisuuslukutaidossa vahvistuu, kun he pääsevät mallin avulla itse selvittämään ja oivaltamaan uudenlaisia kestävyysratkaisuja. Opettajat saavat käyttöönsä sovellettavan mallin, jota voi hyödyntää eri oppiaineissa ja niiden välillä. Tarinallinen ja toiminnallinen kestävyyskasvatusmalli innostaa perehtymään kestävä kehityksen tavoitteisiin ja tekemään konkreettisia tekoja kestävä tulevaisuuden edistämiseksi. Kettu-mallilla varmistetaan ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen toteutuminen kaikissa helsinkiläisissä kouluissa.

2

Tavoite

Tavoitteena on osallistaa ja innostaa opettajat ja oppilaat tutkimaan ja tekemään kestävää tulevaisuutta Kettujen kanssa.

Kettujen nimet ja ydinsisällöt:

Retki-kettu: Henkilökohtainen luontosuhde, ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemit.

Viisas-kettu: Kestävyysajattelu, kriittinen ajattelu ja dialogipedagogiikka.

Taitava-kettu: Lajittelu, korjaaminen, kunnostus ja energiaratkaisut.

Taiteilija-kettu: Taiteillen kohti erilaisia tulevaisuuksia. Uusien tulevaisuuksien luominen.

Kokki-kettu: Ilmasto, viljely, lähiruoka, kasvisruoka, ihmisoikeudet ja ruoan tulevaisuus.

Keksijä-kettu: Kiertotalous, uutta luovat keksinnöt ja taloudellinen kestävyys.

Tarina-kettu: Lukutaito, monilukutaito, empatia, demokratia, tulevaisuustarinat ja -skenaariot.

Jokin uusi kettu? Oppilaat päättävät.

Toiminta

Kettu-kirjan tarinat ja ilmiötehtävät kehitetään ja kirjoitetaan yhdessä oppilaiden kanssa. Nämä yhteiskehittämispajat aloittavat mallin ensimmäisen vaiheen. Kehittämistyössä hyödynnämme uusinta tutkimustietoa, kestävyyskasvatuksen teoriaa (esim. ilmastokasvatuksen polkupyörämallia) ja EU:n kestävää kehitystä koskevaa Green Comp -osaamiskehystä.

Kun kirja on valmis niin toteutamme Kettu-startit joka koulussa. Niiden toteuttamisessa auttaa Ympäristökoulu Polku, jolla on pitkä kokemus kestävyyskasvatuksen toteuttamisesta ja laadukas järjestelmä sekä pätevä henkilöstö kouluvierailuiden toteuttamiseen tehokkaasti. Samalla ympäristökoulun kouluvierailijat pätevoityvät kettu-lähettiläiksi. Starttikiertue pysähtyy koululle yhdeksi aamupäiväksi ja toteuttaa siellä innostavan Kettu-seikkailun.

Konkreettiset tulokset ja vaikutukset, jotka toiminnalla pyritään saavuttamaan

Oppilaille jaettavan Kettu-kirjan ja starttikiertueen myötä ketut koetaan kiinnostavina kasvukavereina, joiden kanssa voi oppia ja oivaltaa kestäväen tulevaisuuden tekemiseen tarvittavia ratkaisuja. Mallin yhteiskehittäminen ja käyttöön ottaminen antaa tulevaisuustoivoa ja tulevaisuusosaamista kestävyysaasteiden keskelle. Opettajille malli antaa hyvän välineen uutta luovan oppimisen ja kestävyyskasvatuksen edistämiseen oppiainekohtaisesti. Ilmiölähtöisen ja tutkivan oppimisen mallina kokonaisuus toimii hyvin myös yhteisopettajuuden ja eri oppiaineiden yhdistelemisen näkökulmista. Malli herättäisi todennäköisesti myös valtakunnallista kiinnostusta ja kokeiluhalukkuutta.

3

Tavoite

Tavoitteena on kehittää kestävyysosaamisen kehittymistä seuraavan Kettu-pelin sisällöllinen osuus sekä tehdä selvitys pelin kokonaiskustannuksista sekä toteutustavasta.

Toiminta

Kestävyysosaamisen edistymistä on haastavaa arvioida, koska kyselytutkimukset tai perinteiset tutkimusvideoinnit tehdään yhden tai kahden vierailun aikana. Tilanne olisi aivan erilainen, jos omalla nimimerkillä voisi pelata kestäväen kehityksen Kettu-peliä viikoittain. Digipedagogiikka kehittyä esi- ja alkuopetuksessa vauhdilla ja haluaisimme toteuttaa peliyhtiön kanssa laadukkaan kestävyyskasvatuksen pelin. Pelissä kestävyysosaamisen eri osa-alueita (GreenComp) voisi harjoitella ja samalla seurata pelaajan kehittymistä. Rahoituksella saisi kattavan selvityksen pelin kokonaiskehittämisen kustannuksista ja pelin tehtävien sisällöistä. Pelin sisällöllinen kehittäminen tehtäisiin laaja-alaisena asiantuntijayhteistyönä ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa oppilaiden sekä opettajien kanssa.

Konkreettiset tulokset ja vaikutukset, jotka toiminnalla pyritään saavuttamaan

Pelin tavoitteena on innostaa ja aktivoida oppilaita kestäväen kehityksen sisältöjen äärelle sekä kerätä kattavasti tietoa kestävyysosaamisen kehittymisestä. Pelin tuottaman tiedon avulla saadaan näkemys siitä, mitä osa-alueita on edelleen vahvistettava oppilaiden ymmärryksen lisäämiseksi.

Hankkeen vaikutukset/vaikuttavuus. Kuvaa pitkän aikavälin tavoiteltua kehitystä.

Ketut ovat tulleet helsinkiläislapsille tutuiksi jo varhaiskasvatuksessa, joten heidän kanssaan olisi luonteva jatkaa kestäväen tulevaisuuden työstämistä myös alkuopetuksessa. Mikäli ketut koetaan kouluissa hyödylliseksi niin mallia voidaan hyvin laajentaa myös muille vuosiluokille. Koulu-kettu muistuttaisi varhaiskasvatuksessa opituista kestäväen elämäntavan taidoista, mutta laajentaisi ja syventäisi osaamista entisestään.

Kettujen kanssa syntyvä kestäväen tulevaisuuden opinpolku varmistaisi kaikille koululaisille erittäin kattavat kestävyysosaamisen tiedot ja taidot, joita he voisivat hyödyntää sekä oman että yhteisen tulevaisuuden tekemisessä.

Vaikutukset näkyvät myös opettajille järjestetyn Kettu-täydennyskoulutusten kautta.

Tavoitteena on se, että malli koetaan tärkeäksi ja hyödylliseksi, joten se jatkaa elämäänsä myös hankerahoituksen päätyttyä.

Millaista arviointi-, tutkimus- tai selvitystoimintaa hankkeeseen sisältyy?

Varhaiskasvatuksen Kettu-mallissa on tehty laaja-alaista tutkimusyhteistyötä Tampereen ja Helsingin yliopistojen kanssa. Haluamme jatkaa yhteistyötä Koulu-ketun parissa, mutta yhteistyösopimuksia ei ole vielä tehty. Seuraamme koulu-Ketun käyttöönottoa myös toimialan omilla kyselyillä ja selvityksillä.

Miten hanke tukee opetussuunnitelman toteuttamista?

Tavoitteena on opetussuunnitelman mukaisesti edistää ekososiaalisen sivistyksen kehittymistä, kestävien elämäntapojen toteutumista ja avata näköaloja sukupolvien yli ulottuvaan globaaliin vastuuseen. Hankkeen tavoitteet tukevat opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Hankkeessa kehitettävän alkuopetuksen Kettu-mallin avulla tuetaan oppilaiden valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää tulevaisuutta rakentaviksi.

Toimenpiteet tulosten ja tuotosten levittämiseksi

Kettu-kirja ladataan Helsingin kaupungin sivuille sähköisenä ja tavoitettavana pdf-versiona sekä suomeksi että ruotsiksi. Se on ilmainen kaikille halukkaille, joten myös muut kaupungit ja kunnat voivat sitä hyödyntää. Hankkeen aikana tiedotamme kouluja monikanavaisella viestinnällä. Myös kaupungin kestäväen kehityksen koordinaatioryhmä tukee hankkeen edistämistä ja tuo sen esille kaupunkien ja muiden tahojen välisessä yhteistyössä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen Kettu-malli oli vahvasti esille YK:lle lähetetyssä kestäväen kehityksen toimeenpanoraportissa (VLR-SDG), joten on mahdollista, että myös Koulu-ketun tulokset ja tuotokset leviävät sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti.

Selvitä mitä vihreään siirtymiseen liittyviä välttämättömiä laite-, tarvike- tai materiaalihankintoja hanke edellyttää. Perustele hankintojen tarve.

Hankkeen toteutumisen kannalta on välttämätöntä hankkia Kettu-malliin liittyvät materiaalit sekä starttikiertueen muu rekvisiitta, kuten mm. Kettu-maskotin asu, joka hankkeen jälkeen jää koulujen käyttöön. Hanke ei sisällä laite- tai tarvikehankintoja.

Miten turvataan hankkeessa kehitettävien materiaalien, palveluiden sekä ratkaisujen ylläpito ja jatkokehittäminen avustuksen käyttöajan jälkeen?

Hanke kiinnittyy kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämispalveluiden vakinaisiin rakenteisiin, jossa vastataan myös hankkeessa tuotetun Kettu-mallin ja siihen liittyvien materiaalien tarpeen mukaisesta päivittämisestä.

Hanke pähkinänkuoressa

Hankkeessa kehitetään alkuopetukseen sovellettava kestäväen tulevaisuuden pedagoginen malli sekä siihen liittyvät materiaalit, joiden avulla oppilaiden ja opettajien ilmasto- ja kestävyysosaaminen sekä tulevaisuuslukutaito vahvistuu. Kestäväen tulevaisuuden Ketut ovat helsinkiläisille lapsille tuttuja jo varhaiskasvatuksesta, jolloin on luonnollista jatkaa ja laajentaa Kettu-mallia myös alkuopetukseen. Hankkeen lähtökohtana on Kettu-mallin yhteiskehittäminen oppilaiden ja opettajien kanssa. Startti-kiertueen avulla varmistetaan mallin käyttöönotto. Hankkeen avulla kartoitetaan kestävyysosaamisen kehittymistä seuraavan Kettu-pelin sisältö, toimivuus ja kokonaiskustannukset.

Ei

TALOUSARVIO

Menot	Selite, lyhyt kuvaus	Yhteensä €
Henkilöstömenot	opettajien sijaiskulut	2000 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Kettu-malliin liittyvät materiaalihankinnat	10700 €
Laitehankinnat		0 €
Palvelut	Kettu-mallin graafinen suunnittelu ja muut palvelunostot, Ympäristökoulu Polun asiantuntijapalvelut, ympäristöosaamisen peliin liittyvät palvelunostot, tarjoilut, käännöspalvelut	90000 €
Vuokrat		0 €
Matkamenot	Asiantuntijoiden matkakustannukset	2000 €
Muut menot		0 €
Menot yhteensä		104700 €

TULOT

Hankkeesta saadut tulot	0 €
	0 €

HANKKEEN MUU RAHOITUS

EU-rahoitus	0 €
Muu julkinen rahoitus	0 €
Yksityinen rahoitus	0 €
Muu rahoitus yhteensä	0 €

Rahoitettavaa jää yhteensä 104700 €

Omarahoitusprosentti oltava vähintään 10 % (10470 €)

Omarahoitus	10470 €	Omarahoitus-%	10 %
OPH:n myöntämä avustus	94230 €	OPH:n rahoitus-%	90 %